

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Ved gennemførelsen af lov nr. 123 af 31. marts 1985 om fornyelse og forlængelse af kollektive overenskomster og aftaler m.v. blev den væsentligste del af det grønlandske arbejdsmarked undtaget, idet loven ikke gælder for kollektive overenskomster og aftaler vedrørende lønninger, der reguleres efter det grønlandske reguleringspristal, som beregnes i henhold til § 7 i den grønlandske lønningslov nr. 4 af 9. juni 1971, som ændret senest ved lov nr. 618 af 21. december 1983.

Ved lov nr. 618 af 21. december 1983 blev det fastsat, at det grønlandske reguleringspristal, der benyttes ved dyrtidsregulering af lønninger m.v. til ansatte under staten i Grønland med virkning fra den 31. december 1983 skulle beregnes med januar 1984 = 100. Herved sikredes, at der ikke ville finde udløsning af dyrtidsportioner sted på grundlag af det grønlandske reguleringspristal pr. 1. april 1984, samt at forhøjelsen af dyrtidsportionerne tidligst kunne få virkning ved reguleringer pr. 1. oktober 1984.

Ved lov nr. 619 af 21. december 1983 for Grønland om ændring af dyrtidsregulering fastsattes rammerne for den grønlandske dyrtidsreguleringsordning samtidig således, at dyrtidsregulering af lønninger m.v. på grundlag af det grønlandske reguleringspristal med virkning fra den 31. december 1983 for hver fulde 3 points' udsving i reguleringspristallet udover 100 sker med 90 øre i timen for personer over 18 år og med 45 øre i timen for personer under 18 år.

Bestemmelserne i lov nr. 619 af 21. december 1983 om dyrtidsregulering af lønninger m.v. på grundlag af det grønlandske reguleringspristal finder kun anvendelse for lønninger, vederlag m.v., der er optjent i et ansættelsesforhold til staten eller ydes af staten.

Grønlands landsting vedtog imidlertid den 2. december 1983 en tilsvarende lov om nulstilling af det grønlandske reguleringspristal fra januar 1984 og forhøjelse af dyrtidsportionernes størrelse.

Landstingsloven omfatter lønninger og vederlag m.v., som er optjent under Grønlands hjemmestyre, de grønlandske kommuner eller private arbejdsgivere, og der finder således i Grønland en ensartet dyrtidsregulering sted af lønninger m.v. på grundlag af det grønlandske reguleringspristal.

Pr. 1. april 1985 er der udløst 1 dyrtidsportion og pr. 1. oktober 1985 yderligere 1 dyrtidsportion. I overenskomstperioden 1985/87 er der således allerede udløst 2 dyrtidsportioner svarende til en månedlig lønforbedring på i alt kr. 312,00 til personer over 18 år.

Inflationstakten i Grønland har i 1985 været lavere end i Danmark, idet stigningen i det grønlandske reguleringspristal fra januar til juli 1985 har været svagere end i forudgående år. Dæmpningen af inflationen i Grønland har dog ikke hidtil været tilstrækkelig kraftig til helt at undgå udløsning af dyrtidsportioner, og ikke mindst som følge af den fortsatte automatiske dyrtidsregulering af lønninger m.v. har de samlede lønstigninger i Grønland været af en betydelig størrelsesorden.

I medfør af lov nr. 182 af 14. maj 1980 for Grønland om Det offentlige Aftalensævn indtrådte aftalensævnnet med virkning fra den 1. april 1981 i de rettigheder, som følger af kollektive aftaler og overenskomster indgået af ministeren for Grønland før lovens ikrafttræden. Oprettelsen af Det offentlige Aftalensævn er et led i indførelsen af hjemmestyre i Grønland.

Det offentlige Aftalensævn har i medfør af denne lov ført forhandlinger med en række grønlandske og danske lønmodtagerorganisationer med henblik på en fornyelse af kollektive overenskomster og aftaler m.v. for perioden 1985/87, på en sådan måde at udviklingen i pengeindkomsterne kunne bremses og inflationstakten dæmpes yderligere.

Det er lykkedes Det offentlige Aftalensævn at nå til enighed med den største grønlandske lønmodtagerorganisation Sulinermik Inuutissarsiuqartut Kattufiat (SIK) og øvrige grønlandske lønmodtagerorganisationer samt de danske lønmodtagerorganisationer Handels- og Kontorfunktionærernes